

Wanneer wel of geen nestbeschermer?

Afhankelijk van VOGELSOORT		
WEL	LIEVER SCHRIKDRAAD	NEE, GEBRUIK SCHRIKDRAAD
kievit scholekster	grutto	tureluur, eenden en weidezangvogels (veldleeuwerik, graspieper en gele kwikstaart). <i>Zij kunnen hun nest verlaten na het plaatsen van een nestbeschermer!</i>

Afhankelijk van VEESOORT		
WEL	LIEVER SCHRIKDRAAD	NEE, GEBRUIK SCHRIKDRAAD
volwassen koeien	nieuwgierige dieren zoals jongvee, schapen (lammeren)	paarden <i>Zij kunnen zich bezeren aan de nestbeschermer!</i>

Meer weten? Zie de 'Veldgids Weidevogelbescherming' van Landschappen.NL!

Najaarsbeweiden

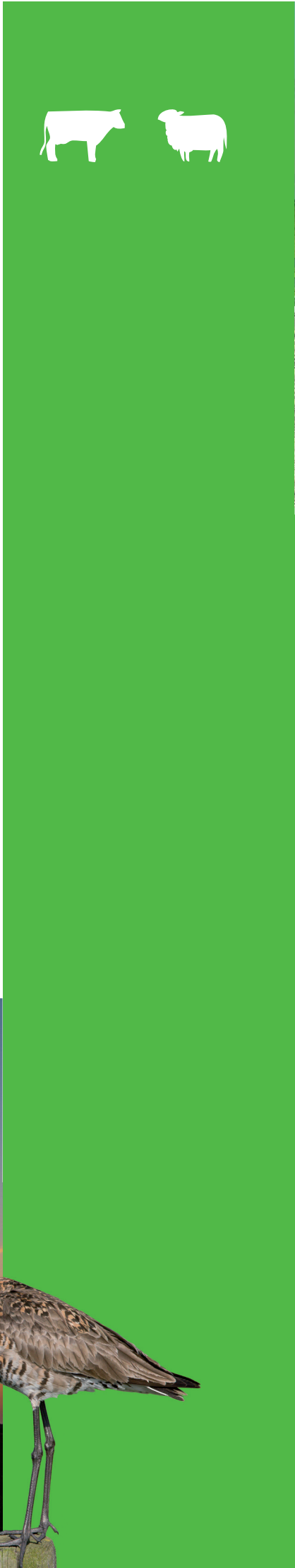
- Om trapgaten te krijgen kun je ook het melk- en/of jongvee in de herfst (oktober/november) langer op het perceel laten. Van de stukgetrapte zode is later weinig meer te merken.

Pitrusbestrijding

- Voor terugdringen van pitrus is enige jaren van intensief maaien nodig in combinatie met nabeweiding om de hergroeiende pitrus direct weg te grazen. Vanwege de vaak natte grond is licht vee het meest geschikt, zoals shetlandpony's of schapen. Intensief maaien moet gezien worden als een herstelmaatregel. Dit speelt met name in het najaar als de pitrus nog flink doorgroeit terwijl de grasgroei afneemt.



Karin Broekhuijsen Buitenbeeld



Factsheet
Weidevogels
& beweiding

BEWEIDEN

Voor veel weidevogels is het gunstig als grasland regelmatig beweid wordt. Dat geeft meer structuur aan de vegetatie dan alleen maaien. De vogels profiteren het meest als het beweiden buiten het broedseizoen gebeurt. Bij beweiding in het broedseizoen moet rekening gehouden worden met de nesten en kuikens van weidevogels.

WEL/NIET

In welk geval is beweiden nodig en in welk geval niet?

- Wanneer een weidevogelgebied optimaal wordt beheerd en ingericht, dus met hoge waterpeilen en een (zeer)vertraagde grasgroei, is beweiding in het broedseizoen niet nodig.
- In zijn algemeen is het advies: een verhouding tussen uitgesteld maaien en beweiding van 2 : 1.

VOORDELEN

Voordelen beweiding

1. (Extensief) beweide percelen zijn **gevarieerder**, minder open en egaal dan percelen die altijd gemaaid worden. Hierdoor zijn bepaalde prooidieren beter beschikbaar en is er dekking voor de kuikens. Met name gunstig voor kieviten, tureluurs en scholeksters.
2. Weiden (bij voorkeur na het broedseizoen) brengt kleine hoogteverschillen (**microreliëf**) in het perceel, zoals pollen en trapgaten. Daar komen veel weidevogels graag, omdat het de nestgelegenheid en de voedselsituatie vergroot. Als nestgelegenheid vooral voor tureluur, grutto, slobbeend en zomertaling. In mindere mate ook voor watersnip, graspieper, visdief, kievit, scholekster, veldleeuwerik en kluut.
3. Kuikens van de tureluur, scholekster en kievit groeien graag op **'onder de koeien'**. Naast de variatie, is ook de aanwezigheid van verse mestflaten gunstig en mogelijk de fysieke bescherming die vee biedt tegen predatoren.
4. Onder andere scholeksters vestigen zich rond 1 mei graag **op kort gras** om te gaan broeden.
5. Weiden (in combinatie met maaien) kan helpen **pitrus terug te dringen** (maar alleen als het perceel relatief droog is, zie nadeel 4). Te veel pitrus in een perceel schrikt weidevogels af.
6. Beweiding geeft meer overlevingskansen voor legsels en kuikens dan maaien, daarom is beweiding van een deel van het areaal te verkiezen boven 100% maaien.



TYPEN BEWEIDING



Nadelen beweiding

1. Beweiden tijdens het broedseizoen kan leiden tot vertrapping van nesten. Vogels kunnen daardoor besluiten zich niet in een perceel te vestigen.
2. Als grutgezinnen kuikens hebben, mijden ze grasland dat beweid wordt of is geweest. Ze gebruiken beweide land pas wanneer er gebrek is aan geschikte, ongemaaide percelen.
3. Als een te groot oppervlak wordt beweide, ontstaan er vooral soortenarme weidevogelgemeenschappen.
4. Door beweiding kan pitrusvorming optreden in natte en vochtige graslanden (met greppels) wanneer de bodem nog veel mest (nagift) bevat.

Typen beweiding

Extensieve beweiding

- Schaar koeien bij voorkeur in na 1 juni (afhankelijk van grasgroei), het liefst in standweiden. Zorg voor rustig vee: vleesvee en droogstaande koeien, die de boer niet dagelijks hoeft te voeren en te melken.
- Op extensief beweide weidevogelgrasland (pakket 01.01.06 uit Beheerpakketten ANLb 2016) is beweiding verplicht tot 15 juni met minimaal 1 en maximaal 1,5 GVE*/ha.
* Grootvee-eenheid; 1 melkkoe (v.a. 450 kg) = 1 GVE, 1 kalf (tot 1 jaar) = 0,25 GVE, 1 pink (1-2 jaar) = 0,5 GVE, 1 schaap (incl. lammeren) = 0,15 GVE, 1 pony = 0,65 GVE



Intensieve beweiding

- Intensieve beweiding geeft een grote kans op vertrapping van nesten. Het gras wordt snel kaalgegrasd, waardoor de schuilmogelijkheden voor kuikens snel verdwijnen en er ook minder insecten aanwezig zijn. Extensief beweiden heeft daarom sterk de voorkeur. Kieviten, tureluurs en scholeksters met hun kuikens maken desalniettemin ook gebruik van percelen die intensief beweide worden.

Toch voorweiden

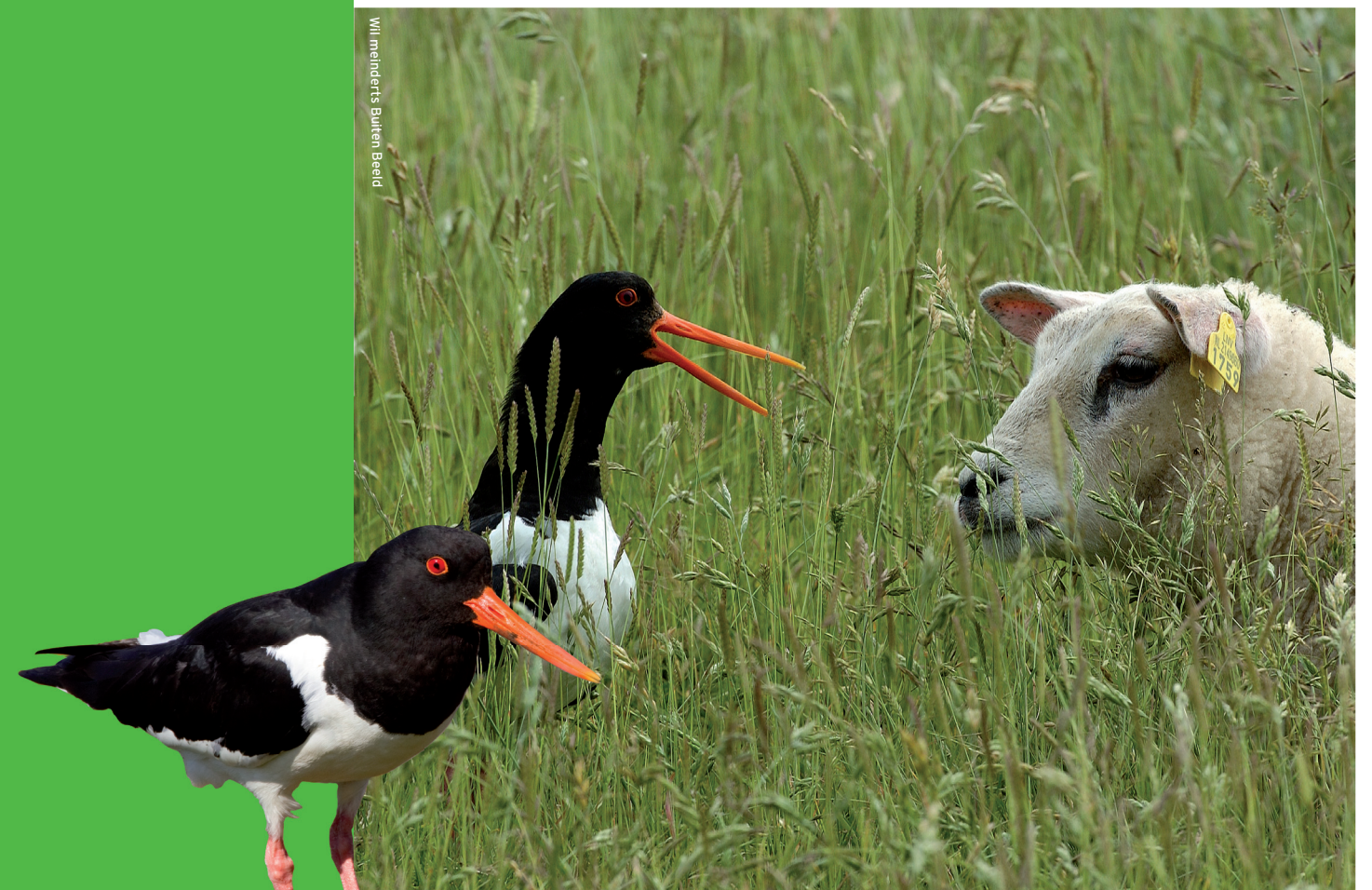
- Wilt u voorweiden, doe dit liefst voor 1 mei. Kievit en scholekster broeden bij voorkeur in kort gras, dat verkregen kan worden door begrazing of beweiding.

Toch weiden in broedseizoen?

- Schaar vee in op percelen die voor weidevogels niet aantrekkelijk zijn, zoals langs wegen, bij huizen, bomen en rietkragen.
- Kies bij beweiding voor percelen waarop in eerdere jaren geen weidevogels broedden.
- Bescherm eventuele nesten tegen vertrapping door ze uit te rasteren met schrikdraad of er een nestbeschermer overheen te zetten. Uitrasteren met schrikdraad is het meest aan te bevelen, raster het nest zo ruim mogelijk uit!



Joke Altenburg



Willem de Bont